NN 51/2019 (20.5.2019.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIA-1445/2017 od 17. travnja 2019.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

989

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Prvom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sudac Branko Brkić, predsjednik Vijeća, te suci Andrej Abramović, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko i Goran Selanec, članovi Vijeća, u postupku koji su ustavnom tužbom pokrenuli Gabrijel Šarić, Domagoj Šarić i Slavica Šarić, svi iz Drenovaca, koje zastupa Dražen Štivić, odvjetnik u Županji, na sjednici održanoj 17. travnja 2019. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Visoki trgovački sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku u predmetu koji se pred tim sudom vodi pod brojem Pž-4414/2017, u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od tri (3) mjeseca, računajući od prvog idućeg dana nakon objave ove odluke u »Narodnim novinama«.

III. Na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst), podnositeljima ustavne tužbe određuje se primjerena naknada zbog povrede prava zajamčenog člankom. 29. stavkom. 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i to:

– Gabrijelu Šariću iz Drenovaca, Vladimira Nazora 134, OIB: 53046928985, u iznosu od 15.200,00 kuna,

– Domagoju Šariću iz Drenovaca, Vladimira Nazora 134, OIB: 79958088631, u iznosu od 15.200,00 kuna i

– Slavici Šarić iz Drenovaca, Vladimira Nazora 134, OIB: 39646318502, u iznosu od 15.200,00 kuna.

IV. Naknada iz točke III. izreke ove odluke bit će isplaćena iz državnog proračuna u roku od tri (3) mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositelja Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske za njezinu isplatu.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Gabrijel Šarić, Domagoj Šarić i Slavica Šarić, svi iz Drenovaca, koje zastupa Dražen Štivić, odvjetnik u Županji, na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), podnijeli su 22. ožujka 2017. Ustavnom sudu ustavnu tužbu radi zaštite prava na suđenje u razumnom roku zajamčenog člankom. 29. stavkom. 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), povrijeđenog nerazumno dugim trajanjem parničnog postupka koji se vodi pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: VTSRH) pod brojem Pž-4414/2017.

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljen je spis predmeta Trgovačkog suda u Osijeku broj: P-584/10.

II. PREGLED RADNJI U POSTUPKU

1) Postupak pred prvostupanjskim sudom

a) Pokretanje parničnog postupka, prvostupanjska presuda i rješenje i protiv nje podnesene žalbe

3. Republika Hrvatska podnijela je 7. svibnja 2010. Trgovačkom. sudu u Osijeku tužbu protiv 1. tuženika Gabrijela Šarića, 2. tuženika malodobnog Domagoja Šarića, 3. tuženice Slavice Šarić (podnositelja ustavne tužbe) i 4. tuženika K. d.o.o. (u daljnjem tekstu: tuženici) radi pobijanja pravnih radnji (Ugovora o kupoprodaji nekretnina zaključenog 17. prosinca 2007. između K. d.o.o. kao prodavateljice i Slavice Šarić kao kupca, Ugovora o darovanju nekretnina zaključenog 3.

kolovoza 2009. između Slavice Šarić kao darodavateljice i Gabrijela Šarića i Domagoja Šarića kao daroprimatelja, pravnog posla prijenosa osobnog automobila s K. d.o.o. na T. Š., sklopljenog 30. kolovoza 2007. i Ugovora o darovanju motornog vozila zaključenog 10. kolovoza 2009. između T. Š. kao darodavatelja i Gabrijela Šarića kao daroprimatelja).

Tužba je zavedena pod brojem: P-584/10.

Trgovački sud u Osijeku (u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud) pozivom broj: P-584/10-2 od 12. svibnja 2010. pozvao je tuženike da u roku od osam dana podnesu odgovor na tužbu, uz upozorenje da će donijeti presudu zbog ogluhe ako ostavljenom roku ne podnesu odgovor na tužbu.

Sva četiri tuženika 27. svibnja 2010. podnijeli su prvostupanjskom. sudu prijedlog za povrat u prijašnje stanje (zbog propuštanja roka za podnošenje odgovora na tužbu), kojem su priložili i odgovor na tužbu.

Istog dana 1., 2. i 3. tuženici su samostalno podnijeli prvostupanjskom. sudu prijedlog za povrat u prijašnje stanje (zbog propuštanja roka za podnošenje odgovora na tužbu) i odgovor na tužbu.

Potom su pred prvostupanjskim sudom održana dva (2) ročišta: 9. lipnja 2010. – na kojem je izvršen uvid u karticu poreznog obveznika K. d.o.o., tužbom osporene ugovore i pravni posao, te priloženu drugu dokumentaciju, rodne listove za Domagoja Šarića i Gabrijela Šarića i vjenčani list za T. Š. i Slavicu Šarić, te nakon što stranke nisu imale daljnjih dokaznih prijedloga zaključena je glavna rasprava i 11. lipnja 2010. – na kojem su doneseni i objavljeni presuda i rješenje broj: P-584/10-9 (u pisanom otpravku označeni brojem: P-584/10-10, u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda i rješenje).

Točkom. I. izreke prvostupanjske presude utvrđeno je da prema Republici Hrvatskoj (u dijelu u kojem je to potrebno za ispunjenje njezine tražbine) gube učinak Ugovor o darovanju nekretnina zaključen 3. kolovoza 2009. i Ugovor o darovanju motornog vozila zaključen 10. kolovoza 2009. (u izreci prvostupanjske presude navedeno je da je zaključen 8. kolovoza 2009.), točkom. II. izreke prvostupanjske presude određeno je da su 1. i 2. tuženik dužni dopustiti tužiteljici Republici Hrvatskoj da svoje novčane tražbine prema 4. tuženiku namiri prodajom nekretnina i motornog vozila koji su bili predmet navedenih ugovora.

Prvostupanjskim rješenjem točkom. I. izreke odbačen je tužbeni zahtjev u dijelu u kojem se pobija Ugovor o kupoprodaji nekretnina zaključen 17. prosinca 2007. i pravni posao prijenosa osobnog automobila sklopljenog 30. kolovoza 2007., te je točkom. II. izreke naloženo 1., 2. i 4. tuženiku solidarno naknaditi tužiteljici trošak parničnog postupka.

3.1. Protiv prvostupanjske presude i rješenja žalbu je 17. lipnja 2010. podnijela tužiteljica Republika Hrvatska.

Tuženici su 21. lipnja 2010. podnijeli žalbu protiv prvostupanjske presude.

Republika Hrvatska je 15. srpnja 2010. dala odgovor na žalbu tuženika podnesenu protiv prvostupanjske presude.

b) Rješenje prvostupanjskog suda o zabilježbi spora u zemljišnim knjigama i protiv njega podnesena žalba

3.2. Rješenjem prvostupanjskog suda broj: 10 P-584/10-12 od 11. lipnja 2010., točkom. I. izreke naloženo je zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog suda u Vinkovcima da u zemljišnim knjigama u kojima su upisane darovane nekretnine upiše zabilježbu spora koji se pred prvostupanjskim sudom vodi pod brojem: P-584/10, te je točkom. II. izreke određeno da zabilježba spora ostaje na snazi do pravomoćnog dovršetka tog spora.

Tuženici su 21. lipnja 2010. podnijeli žalbu protiv rješenja prvostupanjskog suda broj: P-584/10-12 od 11. lipnja 2010., kojim je naložen upis zabilježbe spora.

Republika Hrvatska je 15. srpnja 2010. dala odgovor na žalbu tuženika podnesenu protiv rješenja prvostupanjskog suda broj: P-584/10-12 od 11. lipnja 2010., kojim je naložen upis zabilježbe spora.

c) Dostava žalbi VTSRH-u podnesenih protiv prvostupanjske presude i rješenja, rješenja o zabilježbi spora u zemljišnim knjigama i vraćanje spisa prvostupanjskom. sudu

3.3. Dana 13. rujna 2010. prvostupanjski sud je VTSRH-u dostavio spis predmeta i žalbe tužiteljice i tuženika podnesene protiv prvostupanjske presude i rješenja i žalbu tuženika podnesenu protiv rješenja prvostupanjskog suda broj: P-584/10-12 od 11. lipnja 2010. (o zabilježbi spora u zemljišnim knjigama).

VTSRH je 31. siječnja 2014. vratio prvostupanjskom. sudu spis predmeta i navedene žalbe radi donošenja deklaratornog rješenja o prekidu postupka, jer je 4. tuženik brisan iz sudskog registra na temelju rješenja prvostupanjskog suda broj: Tt-11/2621-1 od 8. kolovoza 2012., uz napomenu da su tuženici jedinstveni suparničari (vidi točku 5. obrazloženja ove odluke).

d) Prekid postupka

3.4. Potom je prvostupanjski sud rješenjem broj: P-584/10-30 od 5. veljače 2014. utvrdio prekid postupka.

Protiv navedenog rješenja žalbu su 10. veljače 2014. podnijeli 1., 2. i 3. tuženici.

Prvostupanjski sud je navedenu žalbu i spis predmeta dostavio VTSRH-u 18. ožujka 2014.

VTSRH je 10. svibnja 2016. spis predmeta vratio prvostupanjskom. sudu – što je razvidno iz prijamnog žiga na rješenju VTSRH-a broj: Pž-2462/14-6 od 2. svibnja 2016. (kojim je odbijena žalba 1., 2. i 3. tuženika – vidi točku 5.1. obrazloženja ove odluke)

e) Nastavak postupka

3.5. Nakon što je VTSRH gore navedenim rješenjem odbio njihovu žalbu (vidi točku 5. obrazloženja ove odluke) tuženici su 13. lipnja 2016. podnijeli prijedlog za nastavak postupka, koji je prvostupanjski sud odbio rješenjem broj: P-584/2010-37 od 3. rujna 2016., pozvavši se ponovno na činjenicu brisanja 4. tuženika iz sudskog registra i procesnu poziciju tuženika (jedinstveni suparničari).

Protiv tog rješenja prvostupanjskog suda 1., 2. i 3. tuženici su 19. rujna 2016. podnijeli žalbu (koju je VTSRH prihvatio svojim rješenjem broj: Pž-7013/2016-2 od 20. ožujka 2017. – vidi točku 5.2. obrazloženja ove odluke).

Žalbu 1., 2. i 3. tuženika kao i spis predmeta prvostupanjski sud je 11. listopada 2016. dostavio VTSRH-u – što je razvidno iz dostavnice priložene spisu predmeta.

VTSRH je 31. ožujka 2017. vratio spis predmeta prvostupanjskom. sudu.

Nakon toga prvostupanjski sud je rješenjem broj: P-584/2010-42 od 7. travnja 2017. odredio nastavak postupka u odnosu na 1., 2. i 3. tuženike.

f) Prigovor stvarne nenadležnosti

3.6. Podneskom. od 24. travnja 2017. 1., 2. i 3. tuženici su istaknuli prigovor stvarne nenadležnosti prvostupanjskog suda, jer je nakon brisanja 4. tuženika iz sudskog registra postupak nastavljen protiv fizičkih osoba.

Rješenjem prvostupanjskog suda broj: P-584/2010-44 od 18. svibnja 2017. odbijen je prigovor stvarne nenadležnosti, jer gore navedene promijenjene okolnosti ne dovode do promjene nadležnosti u konkretnom slučaju.

Iz spisa predmeta razvidno je da protiv navedenog rješenja 1., 2. i 3. tuženici nisu podnijeli žalbu.

2) Postupak pred zemljišnoknjižnim sudom

4. Općinski sud u Vinkovcima rješenjem broj: Z-3299/10 od 16. lipnja 2010. dopustio je zabilježbu spora određenu rješenjem prvostupanjskog suda broj: P-584/10-12 od 11. lipnja 2010., kojim je naložen upis zabilježbe spora.

Protiv tog rješenja podnijeli su žalbu 1. i 2. tuženici, a rješenjem Općinskog suda u Vinkovcima broj: Z-3753/10 od 9. srpnja 2010. određena je zabilježba podnesene žalbe.

Županijski sud u Vukovaru je rješenjem broj: Gž-2032/10-2 od 25. kolovoza 2010. odbio žalbu 1. i 2. tuženika i potvrdio rješenje Općinskog suda u Vinkovcima broj: Z-3299/10 od 16. lipnja 2010.

3) Postupci pred VTSRH-om

a) Prvo dostavljanje žalbi podnesenih protiv prvostupanjske presude i rješenja, te spisa predmeta prvostupanjskog suda

5. Postupak po žalbama tužiteljice i tuženika podnesene protiv prvostupanjske presude i rješenja trajao je pred VTSRH-om od 20. rujna 2010., kada mu je prvostupanjski sud dostavio svoj spis predmeta i žalbe do 31. siječnja 2014., kada je VTSRH vratio prvostupanjskom. sudu spis predmeta i žalbe (vidi točku 3.3. obrazloženja ove odluke).

b) Postupak pokrenut žalbom podnesenom protiv rješenja prvostupanjskog suda kojim je utvrđen prekid postupka

5.1. VTSRH je rješenjem broj: Pž-2462/14-6 od 2. svibnja 2016. odbio žalbu 1., 2. i 3. tuženika i potvrdio rješenje prvostupanjskog suda broj: P-584/10-30 od 5. veljače 2014., kojim je utvrđen prekid postupka (vidi točku 3.4. obrazloženja ove odluke).

c) Postupak pokrenut žalbom podnesenom protiv rješenja kojim je odbijen prijedlog za nastavak postupka

5.2. Rješenjem broj: Pž-7013/2016-2 od 20. ožujka 2017. VTSRH prihvatio je žalbu 1., 2. i 3. tuženika podnesenu protiv rješenja prvostupanjskog suda broj: P-584/2010-37 od 3. rujna 2016. (kojim je odbijen prijedlog za nastavak postupka – vidi točku 3.5. obrazloženja ove odluke). U obrazloženju svojeg rješenja VTSRH je istaknuo:

»U konkretnom slučaju, četvrtotuženik K. d.o.o. je brisan iz sudskog registra sukladno odredbi čl. 70. Zakona o sudskom. registru (»Narodne novine« broj 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11 i 148/13) pa nakon toga u njegovu procesnu poziciju, odnosno na mjesto četvrtotuženika može stupiti samo Imovina likvidiranog društva K. d.o.o., i to pod uvjetom da joj se prizna stranačka sposobnost (ius standi in iudicio) sukladno odredbi čl. 77. st. 3. ZPP-a.

(...)

Osim toga, neovisno što je četvrtotuženik brisan iz sudskog registra i time izgubio pravnu osobnost, predmetni tužbeni zahtjev se odnosi na stvaranje promjene u postojećem pravnom odnosu, odnosno gubitak učinka sklopljenih ugovora u odnosu na tužitelja i to u iznosu koji je potreban za njegovo namirenje, te istovremeno u činidbi kojom se prvotuženik Gabrijel Šarić i drugotuženik Domagoj Šarić